

Az ex libris egyre gyakoribb előfordulását a honi műkereskedelemben örömmel nyugtázzuk.



Rézkarcoló Művészek Egyesülete Ráday utcai kiállító termében február 15-én. Az időről-időre visszatérő és ott alkotó 24 grafikusból mutatta be a közelmúltban, többnyire sokszorosító grafikai technikákkal készült újabb műveit, 1-1 alkotótól egy

A többnyire nagyobb méretű grafikák sok érdekes, izgalmas, új megoldást és a vegyes technikák bravúros alkalmazását is bemutató világát tárták fel e "klasszikus" műfajnak. A hazai művészek között a "nagyvilágot" egy holland, két svéd és négy erdélyi magyar művész képviselte. A kiállított műveket és a megjelent alkotókat P.Szabó Ernő művészettörténész mutatta be az érdeklődőknek.

K Ö N Y V E S P O L C

A DEBRECENI BIBLIOFIL MŰHELY könyvsorozatáról



A további könyvecskék változatos tematikai gazdagsága bizonyára hozzájárul a sorozat sikeréhez, hiszen e régió irodalmi, népművészeti, képzőművészeti és tudományos életének bemutatását, panorámájának gazdagítását tűzte ki céljául, vagyis teszi mindnyájunk közkincsévé. Ez konkrétan azt jelenti, hogy van közöttük több verseskötet (pl. *Bényei József: "Tebened bíztunk"* címmel összeválogatott "istenes" versei Józsa János illusztrációival); történelmi, irodalmi, szociológiai tanulmányok (pl. *dr. Varga Gábor: Érdekességek a reformkori Debrecenből*, vagy szintén tőle a *Szabó Dezső és Debrecen*), stb.; néprajzi témák (pl. *Laki Lukács László: Szóttések és keresztszemek Lakról, Makoldi Sándor és Sándorné: Apokrif rajzok és imák*) valamint képzőművészeti kötetek, egy-egy művész bemutatásával (pl. *Cs. Uhrin Tibor* vagy *Bozsik István* tollrajzai; *Szilágyi Imre* exlibrisei)

A kiadványsorozat bemutatására éppen ez adta az indítékot, hiszen annak harmadik kötete tartalmazza egyesületünk művész-tagjának, *Szilágyi Imre* hajdúböszörményi művésztanárnak, jelenleg Debrecenben élő grafikusból a kisgrafikáit, amely a sorozatszerkesztő Varga Gábor jóvoltából került a kezünkbe.

Tíz évvel ezelőtt, 1992-ben jelent meg Debrecenben a Bibliofil Műhely első könyvecskéje, amelyet azóta tudomásom szerint már 17 hasonló formátumú és kivi-telű könyvecske követett. A kolofón adataiból a címlap belső oldalán kiderül, hogy valamennyi könyv a Debreceni Bibliofil Műhely Baráti Köre számára készül 100 sorszámozott példányban. A színes borítójú, 14,5 x 10,5 cm méretű, és nem több, mint maximum 2 ív (32 oldal) terjedelmű kötetek tervezője, gondozója, felelős kiadója, vagyis megszületésüknek a "bábája" a debreceni Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola tanára, dr. *Varga Gábor*, aki egyúttal a Magyar Bibliofil Társaság tagja is. Valamennyi könyvet debreceni, vagy a város vonzáskörébe valamilyen módon kapcsolódó művész illusztrációi díszítik.

A sorozat 1992-ben Varga Gábor írásával indult *A szőlő és a bor a Bibliában* címmel, amelyben válogatott bibliai idézetek tárják elénk a szőlőművelés, a borkészítés, a borivás és a mértékletesség bibliai példáit, normáit, az egykori Barcsay-tanítvány, a Miskolcon élő *Bozsik István* grafikusból klasszikusan szép, a



Szilágyi Imre linómetszete, X3

E könyv bevezetőjében a tervező-szerkesztő Varga Gábor ismerteti Szilágyi Imre életrajzát és művészi pályafutását, majd ex libriseiből mutat be 15 linómetszetű lapot. Amint írja: "E kis kötetkében a gondjaimra bízott több száz ex libriseiből mutatok be néhányat. A válogatásban arra törekedtem, hogy "könyvjegy-teremtő" munkásságának több mint két évtizedét fejlődésében érzékelhessük."

Örömmel üdvözljük a nagyszerű kezdeményezést, mind a sorozat színes gazdag tematikája miatt, mind pedig azért, mert sokoldalúan segít megismerni Debrecen és környékének művészeti életét, hagyományait és jelenkori törekvéseit. Valódi kis "gyöngyszemek" birtokosa lesz, akinek sikerül hozzájutnia e "kiskönyvtár" egy-egy darabjához.

Király Zoltán

DANSK EXLIBRIS SELSKAB 1941-2001.
(Dán jubileumi kiadvány)

Százkilencven oldalas, szép kivitelű kötetrel emlékezett meg alapításának hatvanadik évfordulójáról a dánok exlibris-egyesülete, a DES (Dansk Exlibris Selskab). A könyvben valamennyi írás a dán nyelven kívül német és angol fordításban, esetenként rövid tartalmi összefoglalásban is olvasható. Az évfordulós megemlékezések mellett az első írásokban az idén a Dániában megrendezendő FISAE Kongresszusra irányul a figyelem., Ugyanis szívügye a dánoknak ez a találkozó, amelynek harmadízben adnak már helyet, az 1972. évi helsingőri és az 1988-as frederikshavni találkozó után. Közben szó esik a dán tagság előregedésének problémájáról is, hiszen a tagok átlagéletkora 70 év fölött van. Klaus Rödel találóan említette meg ezzel kapcsolatban, hogy amikor 1965-ben az egyesület tagja lett, ő volt köztük a legfiatalabb. És ma is ő!

A továbbiakban hosszabb-rövidebb tanulmányok olvashatók. Elsőként Klaus Rödel: *Psaligráf exlibris* című írása az ollóval kivágott, vagy más szóval "sziluett művészet" körébe tartozó könyvjegyekről szól. Ennek a technikának korábban olyan neves művelői voltak, mint a meseíró Andersen, vagy a híres francia festő, Matisse. Több jelenkori dán alkotó jár a nyomukban. Egyikük alkotását itt bemutatjuk.



Diskay Lenke fametszete, X2

Per Christensen (sz. 1936) munkásságának ismertetését 99 darabból álló alkotásjegyzéke követi. Kiadósabb, és az alkalmazott technikák változatossága jellemzi Lorentz May opuszlistáját: 1963 és 1998 között 266 könyvjegyet készített. Az 1997-ben elhunyt Erik Skjöldborg hagyatékában mintegy száz könyvjegy szerepel. Kellemesen színes alkotásai közül néhánynak a képét is bemutatják. A hagyatékot a Frederikshavn Kunstmuseum őrzi. Klaus Rödel más cikkéből napjaink dániai művészetének figyelemre méltó alakját ismerjük meg: Antonio Vivianot, aki Sziciliában született 1960-ban, de közel egy évtizede Dániában él, ahol tanítással is foglalkozik. Fő törekvése, hogy szebbé tegye a környező világot. Grafikáin ötvözi a számítógépes munkát az akvarellal.

A kötet végén Klaus Rödel gyűjteménye legszebb színes ex libriseinek, lapjainak a közlésével írja meg gyűjtői élményeit művészek és cseretársak nevének, kongresszusok eseményeinek a felidézésével. Ezek során szeretettel emlékezik meg Diskay Lenkéről, akinek színes fa- és linómetszetei egykor elbűvölték az európai gyűjtőket. Jól sikerült eseményként ír az 1970-ben Budapesten megrendezett Nemzetközi Kisgrafikai Kongresszusról, amikor a vasfüggöny mögött találkozhattak kelet és nyugat exlibris-barátai.

Soós Imre



Inger Sörensen ollókvágása

GRAZIE PICCOLI CARI AMICI (Köszönet, kedves kis barátaim)
Arezzo, 2001. október, p.16.

A fenti címmel jelentette meg *Mario de Filippis*, a jól ismert olasz exlibris-gyűjtő és szakértő legújabb kis exlibris mappáját.

Amint a *Kisgrafika 1999/3. számában* már írtunk róla, Szegeden a József Attila Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskolájában működik a HAMMIDO Alapfokú Művészeti Magániskola, amelyben a tehetséges, vagy a művészetekre fogékony 8-14 éves gyermekeket a grafikai műfajok és technikák elsajátítására oktatja Tóth Rózsa művésztanár, aki a KBK régi tagja is egyben. Az ő kezdeményezésére a kis „művészelöltek” ex libriseket készítettek Mario de Filippis nevére és elküldték címére, aki a linómetszetű lapokat egy kis különkiadványban jelentette meg 1999-ben.

Most, több mint két év elteltével a kis grafikusok újabb sorozatot metszettek neves olasz „barátjuknak”, Mario de Filippisnek (aki különben híres vendéglős is), ő pedig az újabb műveket szintén kiadta. A kartonborítós könyvecske képei, mintha iskolásfüzetben lennének, kockás papíron jelennek meg, alattuk a kis szerzők nevének és életkorának feltüntetésével.



Greminger Nóra linómetszete, X3



Borda Réka linómetszete, X3

A 250 számozott példányban megjelent kis kiadvány szép példája annak, hogy a művészi ízlés fejlesztését, a művészi készség kiteljesítését már kiskorban érdemes segíteni, tanítani, akkor is, ha nem mindenki lesz művész.

Köszönjük Szepesváriné Rácz Máriának, hogy a kis mappát eljuttatta hozzánk, amelyből a gyerekrajzokon át élvezhetjük mi is Tóth Rózsa pedagógiai munkájának gyümölcsét.

K.Z.

R É S U M É

Dans notre article premier *Bertalan Pásztor* évoque la mémoire de l'artiste graphique *Erzsébet Ravasz* à l'occasion du dixième anniversaire de son décès.

Dans la Maison des Scouts de Budapest on a organisé une exposition commémorative de *Lajos Márton*, peintre célèbre du mouvement des éclaireurs hongrois. *Mme László Kékesi* et *Lajos Palásthy* font connaître les pièces y exposées.

Gábor Varga écrit sur l'histoire d'un cercle des amis de l'art graphique, fonctionné entre 1978 et 1997 dans le Comitat Hajdú.

Dans le 9ème arrondissement de Budapest fut organisée l'exposition de *Róbert König*, professeur de l'Université des Beaux-Arts. Sur les murs de la salle étaient exposées aussi les créations de ses six disciples, réalisées dans la Colonie des Artistes de Szenttamás. Nous publions le discours inaugural de *Mária Lelkes*, retenti à cette occasion.

L'artiste graphique *Tamás Havasi* (1972) vit à Nyírbátor. Il a acquis son diplôme d'artiste à l'École Supérieure de Nyíregyháza, où il fonctionne comme adjoint. Ses créations étaient exposées à la Foire des Livres à Francfort.

Dans la rubrique Bibliophilie *Imre Soós* fait l'éloge de l'annuaire de Dansk Exlibris Selskab. *Zoltán Király* présente le livre récent sur *Imre Szilágyi*, paru dans la série de l'Atelier Bibliophile de Debrecen.

Rubriques ultérieures: Nouvelles, Revue de presse.